

Vilniaus „Židinio“ suaugusiųjų gimnazijos istorija

Gimnazijos ištakos

Pirmoji suaugusiųjų gimnazija buvo įkurta 1922 metais Kaune Lietuvos mokytojų profesinės sąjungos iniciatyva. Archyvuose pavyko rasti šios gimnazijos pavadinimą – Kauno „Pavasario“ suaugusiųjų gimnazija (toks jis buvo 1939 m.). Vilniuje suaugusiųjų gimnazijos imtos steigti tik 1940 metais, kai buvo priimtas Suaugusiųjų švietimo įstatymas. Lietuvos archyvuose rastas 1941 metų birželio 2 d. dokumentas, liudijantis, kad veikė LTSR Vilniaus pilnoji vidurinė suaugusiųjų mokykla J. Basanavičiaus g. 18, telefono numeris 1–54, mokyklos direktorius – Alfas Mažonis. Antrojo pasaulinio karo metais ši mokykla buvo vadinama Vilniaus suaugusiųjų gimnazija. Įdomu tai, kad iki 1944 m. čia buvo dėstoma lotynų kalba ir gimnastika, taip pat buhalterijos, psichologijos, prekybos ir korespondencijos kursai.

Darbininkų jaunimo gimnazijos

Po antrojo pasaulinio karo prie suaugusiųjų gimnazijų bei progimnazijų pradėtos steigti darbininkų jaunimo ir kaimo jaunimo gimnazijos ir progimnazijos. Vilniuje tokia gimnazija buvo įkurta 1945 metais ir pavadinta Vilniaus I-oji Darbininkų jaunimo gimnazija, įkurta Gedimino g. 22. Tame pačiame pastate veikė ir Vilniaus miesto pradinė mokykla Nr. 25, septynmetė mokykla Nr. 21. Pirmasis gimnazijos direktorius Alfas Mažonis. Vėliau gimnazijos adresas keitėsi į Stalino g. 22, septintame dešimtmetyje mokykla buvo perkelta į Liudo Giros g. 39/6 (buvusios partinės mokyklos patalpas), o dar vėliau, apie 1981 m., į Kauno g. 43. Tame pačiame naujame, specialiai mokyklai, pastatytame Vilniaus įmonių „Lelijos“, „Elfos“, „Spartos“ pastate jau veikė ir 6-oji vakarinė pamaininė vidurinė mokykla.

„Židinio“ suaugusiųjų gimnazijos pamatas - trys darbo jaunimo mokyklos

Šiandieninė Vilniaus „Židinio“ suaugusiųjų gimnazija laikotarpiu nuo 1945 iki 1998 m. susiformavo iš trijų darbo jaunimo mokyklų: Vilniaus 1-osios, 6-osios ir 7-osios mokyklos. Analizuojant Vilniaus miesto regioninio archyvo duomenis, pavyko nustatyti faktą, kad Vilniaus m. 6-osios Darbo jaunimo vidurinės mokyklos steigimo data yra 1951 metai. Mokykla įsteigta prie „Lelijos“ fabriko, Panerių g. 43 (tame pačiame pastate mokykla veikė iki 1981 metų). Joje buvo dėstoma lietuvių bei rusų kalbomis, mokėsi 126 mokiniai. Mokyklos direktorius I. Belenkovas. Tais pačiais metais įsteigta ir 7-oji Darbo jaunimo mokykla Aušros Vartų g. 29, direktorius D. Lavrinovič. Vėliau nurodomas mokyklos adresas – Subačiaus g. 17, po to – Subačiaus g. 15. 1981–2013 metais „Židinio“ gimnazijos pirmtakė buvo įkurdinta Kauno g. 43, 2013 m. buvo perkelta į Algirdo g. 23A. Nuo 1985 iki 2019 metų gimnazijai vadovavo Birutė Perveneckienė. 2019–2020 metais laikinai direktoriaus pareigas užėmė Darius Mockevičius. Nuo 2020 m. rugpjūčio 28 d. gimnazijai vadovauja Vytautas Girčius.

Svarbiausios gimnazijos datos

- Gimnazijos įsteigimo data – 1951 m. rugsėjo 19 d. Vilniaus miesto darbo žmonių deputatų tarybos Vykdomojo komiteto sprendimu įsteigta Vilniaus 6-oji darbo jaunimo vidurinė mokykla.
- Vilniaus miesto tarybos 1998 m. liepos 15 d. sprendimu įstaigai suteiktas Vilniaus „Židinio“ suaugusiųjų vidurinės mokyklos pavadinimas.
- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. gruodžio 27 d. įsakymu akredituota vidurinio ugdymo programa.
- Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011 m. gegužės 4 d. sprendimu Vilniaus „Židinio“ suaugusiųjų vidurinė mokykla pertvarkyta į Vilniaus „Židinio“ suaugusiųjų gimnaziją.

Buvę mūsų mokyklos mokiniai

Kazys-Vladas Motieka (baigė 1949 m.) – Kovo 11-osios Akto signataras, teisininkas, vienas iš Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) atkūrėjų. Teisininkas buvo apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi (2000 m.), ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro didžiuoju kryžiumi (2008 m.), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (2000 m.), Lietuvos pakvietimo į NATO proga – atminimo ženklu už asmeninį indėlį plėtojant Lietuvos transatlantinius ryšius (2002 m.). Palydint teisininką į amžinojo poilsio vietą (mirė 2021-08-31) šalies prezidentas Gitanas Nausėda Motieką apibūdino taip: „Tai buvo žmogus, kuriam rūpėjo valstybė, o ne asmeninė garbė. Kazys-Vladas Motieka buvo neeilinė asmenybė, aplinkinius žavėjusi kultūringumu, erudicija ir tolerancija“.

Jonas Aničas (baigė 1949 m.) – istorikas, pedagogas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras, 1979–1989 m. – Vilniaus pedagoginio instituto rektorius, profesorius. Po 1989 m. tapo vienu produktyviausių Vileišių šeimos biografų.

Feliksas Bajoras (baigė 1952 m.) – kompozitorius, viena ryškiausių Lietuvos muzikos asmenybių. 1965–1989 m. Bajoras dirbo Jaunimo teatro muzikos dalies vedėju, nuo 1991 m. Lietuvos muzikos akademijos dėstytoju, o 1991–1994 m. Lietuvos nacionalinio dramos teatro muzikos vadovu. Kompozitoriaus kūrybai būdinga autentiškas santykis su lietuvių liaudies muzika, jos savitas derinys su naujomis raiškos priemonėmis. Bajoras sukūrė nemažai dramos, pantomimos spektaklių, kino filmų muzikos, taip pat harmonizavo ir lietuvių liaudies dainas, pats parašė apie 50 pramoginių dainų.

Juozas Baranauskas (baigė 1954 m.) – teisininkas, pirmasis Lietuvos televizijos diktorius, Lietuvos politinis bei visuomenės veikėjas. 1992–1996 m. Seimo narys. 1996–2004 m. Aukščiausiojo Teismo vyr. konsultantas. Apie mokymąsi suaugusiųjų mokykloje pats Juozas yra sakęs: „Verčiausi sunkiai, tad nutariau stoti į tuomet vadinamą Darbo jaunimo mokyklą ir dirbti. Turėjau už ką bent maisto nusipirkti“.

Ingrida Mikelionytė-Sabonienė (baigė 1986 m.) – lietuvių aktorė, pirmojo Lietuvoje grožio konkurso „Gražioji vilnietė – 88“ nugalėtoja. Atliko pagrindinį Agnės vaidmenį Raimondo Vabalo filme „Miškais ateina ruduo“, vaidino kino studijos „Tadžikfilm“ komedijoje „Neįtikėtinas įvykis“, nusifilmavo filme „Arvydas Sabonis. 11“.

Vytautas Kernagis (baigė 1969). Mokėsi nacionalinėje M. K. Čiurlionio ir Vilniaus 23-ojoje vidurinėse mokyklose, tačiau baigė Pirmąją darbo jaunimo pamaininę vakarinę vidurinę mokyklą, kuri tuo metu buvo „Šešupės“ restorano kieme, šalia dabartinio Mažojo teatro. Daugiau kaip 40 metų grojo, dainavo, kūrė muziką ir žodžius dainoms, rašė scenarijus, režisavo ir vedė renginius bei TV laidas. Po Kernagio vaidmens kino filme „Mažoji išpažintis“ (1971 m.) jo suvaidintas personažas Benas tapo legendiniu. Kernagis buvo vienu pirmųjų Lietuvoje Big Bito grupių „Aisčiai“ (23-oji vidurinė m-kla, 1966–1968 m.) ir „Rupūs miltai“ (1969–1972 m.) nariu. Už savo veiklą Kernagis pelnė daug apdovanojimų: 1995 m. apdovanotas Antano Šabaniausko premija, 2000 m. skirta „Bravo“ premija „Už nuopelnus“, 2002 m. įteiktas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžius. Jo 2004 m. išleistas albumas „Teisingos dainos“ tapo auksiniu, 2005 m. menininkas tapo Hanso Kristiano Anderseno ambasadoriumi Lietuvoje, 2007 m. apdovanotas Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija už populiariosios kūrybos profesionalumą ir artistišumą.

Virgilijus Mundrys (baigė 1954 m.) – fechtuotojas, sporto komentatorius ir žurnalistas, sporto organizatorius. Mundrys buvo aktyvus Pabaltijo sporto žurnalistų sąskrydžių, sportinės žūklės varžybų organizatorius ir dalyvis (1965–1988). Ilgą laiką dirbo Lietuvos sporto žurnalistų

federacijoje atsakinguoju sekretoriumi bei pirmininko pavaduotoju (1961–1992). Mundrys 3 kartus tapo „Auksinės plunksnos“ prizo (1978, 1988, 1989), taip pat Aleksandro Krukausko premijos (2010) laureatu. Kaip sporto žurnalistas buvo akredituotas trejose olimpinėse žaidynėse, Europos stalo teniso, vyrų rankinio, vyrų krepšinio, pasaulio vyrų futbolo, ledo rutulio čempionatuose, apdovanotas Kūno kultūros ir sporto departamento aukso medaliu „Už nuopelnus Lietuvos sportui“ (2006).

Kazimira Danutė Prunskienė (baigė 1960 m.) – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Akto Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signatarė, 1990–1991 m. Lietuvos Respublikos ministrė pirmininkė, 2004–2008 m. – Lietuvos žemės ūkio ministrė. 1990 m. pirmoji susitiko su JAV prezidentu Džordžu Bušu, Didžiosios Britanijos premjere Margaret Tetčer, Prancūzijos prezidentu Fransua Miteranu, Vokietijos kancleriu Helmutu Koliu. Už politinę veiklą atkuriant Lietuvos nepriklausomybę Romoje apdovanojama Minervos prizų. 2000 m. apdovanojama Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinu ir Nepriklausomybės medaliu. 2001 m. už ypatingus nuopelnus apdovanojama aukščiausiu Vokietijos Federacinės Respublikos apdovanojimu – Nuopelnų ordino Didžiuoju kryžiumi su žvaigžde. Lietuvos ir užsienio spaudoje paskelbė daugiau nei 400 mokslinių ekonomikos darbų bei straipsnių, parašė kelias dešimtis knygų. 1992–1997 m. dirbo leidinio „Lithuania Today“ redaktore, nuolat skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose, forumuose bei kongresuose.

Loreta Asanavičiūtė (baigė 1985 m.) – Lietuvos laisvės gynėja, viena iš 1991 m. sausio 13-osios aukų, žuvo Sovietų Sąjungos karinės agresijos prieš atkurtą Lietuvos valstybę metu. 1991 m. sausio 13-osios naktį, saugodama Televizijos bokštą Vilniuje, buvo mirtinai sužalota užvažiaavus tankui, būdama vos 23 metų. 1991 m. sausio 15 d. už pasižymėjimą didvyrišku narsumu ir ištverme ginant Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę po mirties apdovanojama I-ojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinu.

Nijolė Oželytė Vaitiekūnienė (baigė 1973 m.) – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Akto Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signatarė, aktorė, politinė bei visuomenės veikėja, TV laidų vedėja.

Linus Mažeika Karalius (baigė 1991 m.) – pramogų verslo veikėjas, buvęs politikas. Nuo 2008 iki 2010 metų Lietuvos Respublikos Seimo narys. Išgarsėjo kaip muzikos grupės „ŽAS“ narys.

Darius Jasevičius (baigė 2000 m.) – Lietuvos boksas (pirmo pusvidutinio svorio kategorijoje). Buvo 3 kartus Lietuvos čempionas (2000 m., 2001 m., 2005 m.), taip pat Pasaulio jaunimo (1998 m., Argentina), Europos jaunimo (1999 m., Kroatija), Europos (2000 m., Suomija) čempionatų bronzos medalininkas.

Rolandas Jasevičius (baigė 2000 m.) – boksas (pirmo pusvidutinio svorio kategorijoje), olimpietis. Jasevičius buvo 4 kartus Lietuvos čempionas: 2000 m., 2001 m., 2002 m. ir 2003 m., o Europos jaunių (1998 m.), Europos (2004 m. Kroatija) čempionatuose iškovojo bronzos medalius, dalyvavo Pasaulio jaunimo čempionate (2000 m., Vengrija), 2004 m. vasaros olimpinėse žaidynėse Atėnuose.

Virgilijus Praškevičius (baigė 2013 m.) – Lietuvos krepšininkas, buvęs nacionalinės rinktinės narys. 2011 m. baigė profesionalaus krepšinio karjerą. Sportininko laimėjimai: 1996 m. – Europos jaunimo čempionas, 1998 m. – LKL vicečempionas, 1998 m. – Europos taurės laimėtojas, 2001 m. ir 2002 m. tapo Belgijos čempionu, 2001 m. laimėjo Belgijos taurę, 2003 m. ir 2005 m. laimėjo Turkijos taurę, 2003 m. tapo Europos čempionu, 2004 m. – Izraelio vicečempionas, 2004 m. – Turkijos Prezidento krepšinio taurės laimėtojas.